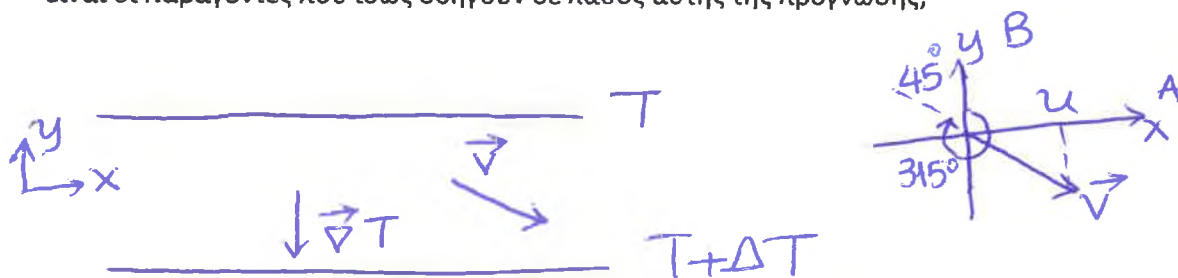

Ενας χάρτης επιφανείας απεικονίζει ισόθερμες κατά μήκος Δύσης-Ανατολής με τον ψυχρότερο αέρα στα βόρεια. Η βαθμίδα θερμοκρασίας είναι $2^{\circ}\text{C}/100\text{ km}$ και ο άνεμος έχει διεύθυνση 315° και ταχύτητα 15 kn . α) Υπολογίστε τη μεταφορά θερμοκρασίας και β) αν σε ένα σημείο η θερμοκρασία τα μεσάνυχτα είναι 12°C προβλέψτε τη θερμοκρασία την επόμενη μέρα το μεσημέρι (12 η ώρα) γ) Ποιοί είναι οι παράγοντες που ίσως οδηγούν σε λάθος αυτής της πρόγνωσης;

α) 1^{ος} τρόπος: $T_A = -\vec{v} \cdot \vec{\nabla} T = -|\vec{v}| |\vec{\nabla} T| \cos \varphi =$
 $= -|\vec{v}| |\vec{\nabla} T| \cos 45^{\circ} = 15 \cdot \frac{2^{\circ}\text{C}}{100\text{ km}} \frac{\sqrt{2}}{2} = \dots$

2^{ος} τρόπος: $u = |\vec{v}| \cos 45^{\circ}$
 $v = -|\vec{v}| \sin 45^{\circ}$

$$\frac{\partial T}{\partial x} = 0$$

$$\frac{\partial T}{\partial y} = -\frac{2^{\circ}\text{C}}{100\text{ km}}$$

$$T_A = -u \frac{\partial T}{\partial x} - v \frac{\partial T}{\partial y} =$$

$$= -\left(-|\vec{v}| \frac{\sqrt{2}}{2}\right) \left(-\frac{2^{\circ}\text{C}}{100\text{ km}}\right) = \dots$$

ψυχρή μεταφορά

β) $\frac{\partial T}{\partial t} = \frac{T_{\text{μεσ}} - T_{\text{πριν}}}{12\text{ h}} \quad (1)$

$\frac{dT}{dt} = \frac{\partial T}{\partial t} + \vec{v} \cdot \vec{\nabla} T$ θεωρώντας $\frac{dT}{dt} = 0$ προκύπτει:

$\frac{\partial T}{\partial t} = -\vec{v} \cdot \vec{\nabla} T = T_A \quad (2) \quad (1), (2) \Rightarrow T_{\text{μεσ}} = \dots$

γ) $\frac{dT}{dt} = 0$ (θεωρούσαμε το T διατηρητέα ποσότητα)
 παραλείγαμε την κατακόρυφη μεταφορά θερμότητας $w \frac{\partial T}{\partial z}$

Ένας αυλώνας (trough) κινείται αργά σε γεωγραφικό πλάτος 40°B στην ισοβαρική επιφάνεια των 250 hPa. Η ακτίνα καμπυλότητας στον άξονα του αυλώνα είναι $R=2300$ km, ενώ το γεωδυναμικό μεταβάλλεται κατά 60 gpm ανά 160 km. Αν υποθέσουμε ότι ισχύει ισορροπία ανέμου βαθμίδας, υπολογίστε τον αριθμό Rossby και τον πραγματικό άνεμο στα 250 hPa

$$f = 2\omega \sin\phi = 2 \times 7.292 \times 10^{-5} \sin 40^\circ = 9,374 \times 10^{-5} \text{ s}^{-1}$$

$$v_g = \frac{g}{f} \frac{\partial z}{\partial \eta} = \frac{9.8}{9.374 \times 10^{-5}} \frac{60}{160 \times 10^3} \Rightarrow v_g = 39 \text{ m/s}$$

Ισχύει για κυλιωτικό σύστημα:

$$v_g = v_L + \frac{v_L^2}{fR} \Rightarrow fR v_g = fR v_L + v_L^2 \Rightarrow$$

$$v_L = \pm 34 \text{ m/s}$$

Δεχόμαστε τη θετική τιμή $v_L = 34 \text{ m/s}$ εκπροσωπεί τον πραγματικό άνεμο

$$R_o = \frac{v_L}{fR} = \frac{34}{9.374 \times 10^{-5} \times 23 \times 10^2} = 0.15$$

Ρεαλιστική η γεωστροφική προσέγγιση.

Θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε και τον γεωστροφικό άνεμο από του ανέμου βαθμίδας στην περίπτωση αυτή

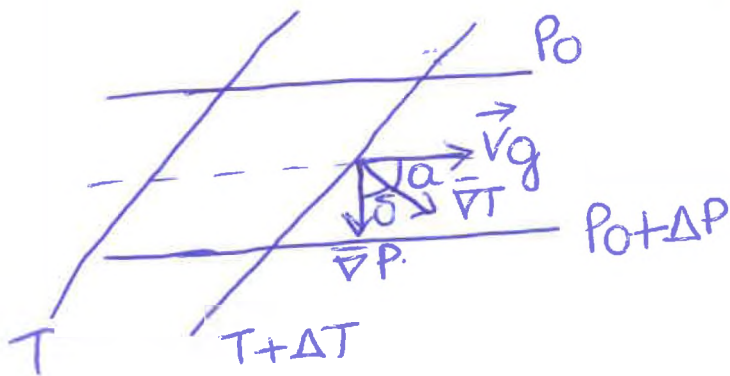
Υπολογίσατε την οριζόντια μεταφορά της θερμοκρασίας στο ύψος των 1000m, εάν η απόσταση μεταξύ δύο γειτονικών ισοβαρών, χαραγμένων ανά 5 mb, είναι 4 cm και η απόσταση μεταξύ δύο γειτονικών ισοθέρμων, χαραγμένων ανά 1°C, σε συνοπτικό χάρτη με κλίμακα 1:107 είναι 1 cm. Η οριζόντια θερμοβαθμίδα σχηματίζει γωνία 30° με την οριζόντια βαροβαθμίδα και το γεωγραφικό πλάτος είναι 55°.

$$TA = -\vec{v}_g \cdot \nabla T = -|\vec{v}_g| |\nabla T| \cos \alpha \quad (1)$$

όπου α = γωνία που σχηματίζει ο γεωγραφικός άνεμος με την θερμοβαθμίδα

$$|\vec{v}_g| = \frac{1}{\rho f} \frac{\partial P}{\partial h} \quad (2)$$

$$(1), (2) \Rightarrow TA = -\frac{1}{\rho f} \frac{\partial P}{\partial h} \frac{\partial T}{\partial h} \cos \alpha \quad (2)$$

όταν δ η γωνία που σχηματίζει η θερμοβαθμίδα με τη βαροβαθμίδα
 $\delta = 90^\circ - \alpha \rightarrow \cos \alpha = \sin \delta$

$$(2) \Rightarrow TA = -\frac{1}{\rho f} \frac{\partial P}{\partial h} \frac{\partial T}{\partial h} \sin \delta \quad (3)$$

$$\frac{\partial P}{\partial h} = \frac{5 \text{ mb}}{4 \times 10^7 \text{ cm}} = \frac{1,25 \text{ mb}}{100 \text{ km}} = \frac{1,25 \times 10^2 \text{ N/m}^2}{100 \text{ km}}$$

$$\frac{\partial T}{\partial h} = \frac{1 \text{ grad}}{1 \times 10^7 \text{ cm}} = \frac{1 \text{ grad}}{100 \text{ km}}$$

$$(3) \Rightarrow TA = -3,5 \text{ grad/24h}$$

Σε μια γεωστροφική ροή, η πίεση δίνεται από τη σχέση:

$$P(x,y) = P_0 + Ax^2y - By^3$$

όπου P_0, A, B σταθερές. Η Coriolis παράμετρος μεταβάλλεται με το γεωγραφικό πλάτος: $f(y) = f_0 + \beta y$ με f_0, β σταθερές.

Θεωρώντας σταθερή πυκνότητα ρ , να βρεθούν: α) Οι συνιστώσες του γεωστροφικού ανέμου u_g, v_g β) η διεύθυνση της ροής σε ένα συγκεκριμένο σημείο με συντεταγμένες (L, L)

$$u_g = -\frac{1}{\rho f} \frac{\partial P}{\partial y} \quad (1)$$

$$v_g = \frac{1}{\rho f} \frac{\partial P}{\partial x} \quad (2)$$

$$\frac{\partial P}{\partial x} = 2Axy$$

$$\frac{\partial P}{\partial y} = Ax^2 - 3By^2$$

$$(1) \Rightarrow u_g = -\frac{1}{\rho} \frac{1}{f_0 + \beta y}$$

$$(Ax^2 - 3By^2) \quad (3)$$

$$(2) \Rightarrow v_g = \frac{1}{\rho} \frac{1}{f_0 + \beta y} 2Axy \quad (4)$$

Για $(x,y) = (L,L)$

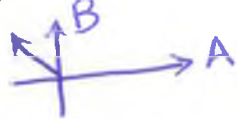
$$(3) \Rightarrow u_g = -\frac{L^2 (A - 3B)}{\rho (f_0 + \beta L)}$$

$$(4) \Rightarrow v_g = \frac{2AL^2}{\rho (f_0 + \beta L)}$$

$$\tan \frac{v_g}{u_g} = -\frac{2A}{A - 3B}$$

Δεν εξαρτάται από ρ, L, f_0, β
εξαρτάται από τη μορφή του πεδίου πίεσης (μέσω A και B)

① Αν $A > 0, A - 3B > 0$ [$\tan < 0$] $u_g < 0$ και $v_g > 0$
νοτιοανατολικός άνεμος

② Αν $A > 0, A - 3B < 0$ [$\tan > 0$] $u_g > 0$ και $v_g > 0$
νοτιοδυτικός άνεμος

③ Αν $A < 0, A - 3B > 0$ [$\tan > 0$] $u_g < 0$ και $v_g < 0$
βόρειοανατολικός άνεμος

④ Αν $A < 0, A - 3B < 0$ [$\tan < 0$] $u_g > 0$ $v_g < 0$
βόρειοδυτικός άνεμος

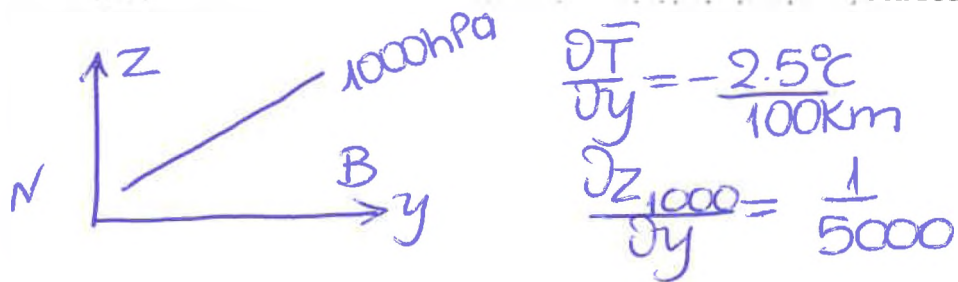

Η επιφάνεια της πίεσης των 1000 hPa κατά μήκος του παραλλήλου 50°B κλίνει προς μικρότερα γεωγραφικά πλάτη (προς νότια) με κλίση 1: 5000. Στην ίδια θέση η θερμοκρασία του ατμοσφαιρικού στρώματος 1000-500 hPa αυξάνει προς το νότο κατά 2.5°C/100 km. Υπολογίστε:

α) την αντίστοιχη κλίση της επιφάνειας των 500 hPa

β) την επιτάχυνση που αντιστοιχεί στη δύναμη βαροβαθμίδας στα 1000 hPa

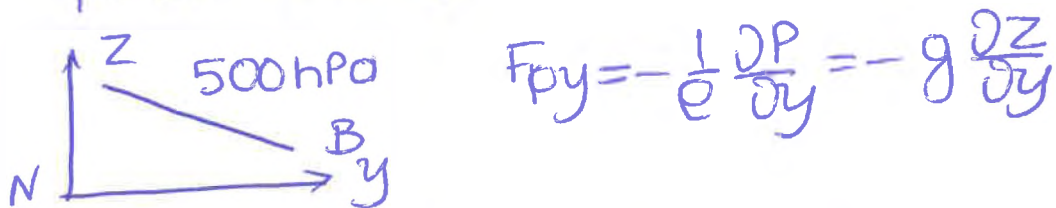
γ) την επιτάχυνση που αντιστοιχεί στη δύναμη βαροβαθμίδας στα 500 hPa

$$\Delta z = z_{500} - z_{1000} = \frac{R\bar{T}}{g} \ln \frac{1000}{500} = \frac{R\bar{T}}{g} \ln 2 \Rightarrow$$

$$\frac{\partial z_{500}}{\partial y} - \frac{\partial z_{1000}}{\partial y} = \frac{R}{g} \ln 2 \frac{\partial \bar{T}}{\partial y} \Rightarrow \frac{\partial z_{500}}{\partial y} = -\frac{1}{3260}$$

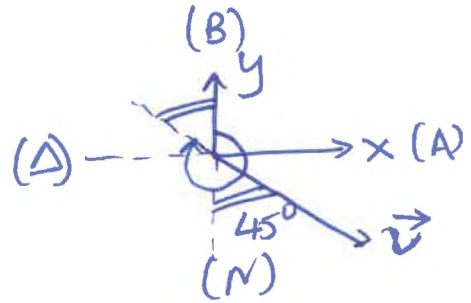
Το αρνητικό πρόσημο δηλώνει ότι η ισοβαρής των 500 hPa κλίνει προς την αντίθετη κατεύθυνση σε σχέση με την ισοβαρή των 1000 hPa, δηλαδή προς το βορρά.

$$P = 1000 \text{ hPa} \rightarrow \frac{\partial z_{1000}}{\partial y} \rightarrow F_{by} = -1.96 \times 10^{-3} \text{ m/s}^2$$

$$P = 500 \text{ hPa} \rightarrow \frac{\partial z_{500}}{\partial y} \rightarrow F_{by} = 3 \times 10^{-3} \text{ m/s}^2$$

Σε ένα σταθμό από τον οποίο μόλις πέρασε ένα ψυχρό μέτωπο η θερμοκρασία είναι 10°C και ελαττώνεται με σταθερό ρυθμό $3^{\circ}\text{C}/\text{h}$. Ο αέρας είναι βόρειος με ταχύτητα $40\text{km}/\text{h}$. Σε έναν άλλο σταθμό που βρίσκεται 100 km βόρεια του προηγούμενου, η θερμοκρασία είναι -2°C . α) Τί είδους μεταφορά συμβαίνει όταν μια αέρια μάζα κινείται προς το νότο, πίσω από το μέτωπο; β) Υπολογίστε το ρυθμό μεταβολής της θερμοκρασίας της αέριας αυτής μάζας. (Θεωρήστε ότι η κατακόρυφη ταχύτητα θεωρείται αμελητέα)

$$\text{α) } \bar{\nabla} T = -\frac{\partial T}{\partial y} = -2^{\circ}\text{C}/100\text{km}$$

$$u = v \cos 45^{\circ} = \frac{8\sqrt{2}}{2} \text{ m/s} \quad v = -v \sin 45^{\circ} = -\frac{8\sqrt{2}}{2} \text{ m/s}$$

$$T_A = -\cancel{u \frac{\partial T}{\partial x}} - v \frac{\partial T}{\partial y} = -(-\frac{8\sqrt{2}}{2})(-2^{\circ}\text{C}/100\text{km})$$

ψυχρή μεταφορά

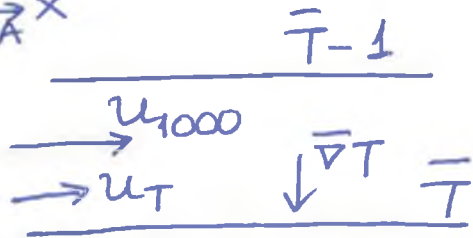
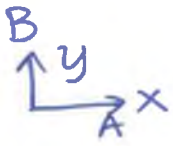
ή διαφορετικά $T_A = -\vec{v} \cdot \vec{\nabla} T = -|\vec{v}| |\vec{\nabla} T| \cos 45^{\circ}$

$$\text{β) } \frac{\partial T}{\partial t} = \frac{T_{\text{μετά}} - T_{\text{πριν}}}{12\text{h}} \Rightarrow T_{\text{μετά}} = \dots \quad \text{όπου } \frac{\partial T}{\partial t} = -\vec{v} \cdot \vec{\nabla} T$$

θεωρούμε $\frac{dT}{dt} = 0$ δηλ. ότι T διατηρείται

Παραλείπουμε την κατακόρυφη μεταφορά θερμότητας
θεωρούμε ότι οι ισοθερμες είναι ευθείες (και όχι καμπυλόγραμμες)

Να υπολογιστεί ο γεωστροφικός άνεμος σε ύψος 1800m, εάν ο γεωστροφικός άνεμος σε 1000m είναι δυτικός με ταχύτητα 6m/sec, και εάν η οριζόντια βαθμίδα της μέσης θερμοκρασίας για το στρώμα αυτό είναι 2.5°C/100km και έχει διεύθυνση από βορρά προς νότο. Δίνονται: μέση θερμοκρασία του στρώματος 273 K και $\phi=60^\circ$.

$$f = 2\omega \sin 60^\circ = 12.6 \times 10^{-5} \text{ s}^{-1}$$

$$\bar{\nabla} T = \frac{\partial T}{\partial y} = - \frac{2.5^\circ \text{C}}{100 \text{ km}}$$

Ο θερμικός άνεμος είναι ζωτικός και δυτικός γιατί έχει στα δεξιά τις μεγαλύτερες τιμές θερμοκρασίας και είναι παράλληλος στις ισοθερμές.

$$u_T = - \frac{g}{f} \frac{\partial \bar{T}}{\partial y} \frac{\Delta z}{\bar{T}} \Rightarrow u_T = - \frac{10}{12.6 \times 10^{-5}} \times \left(- \frac{2.5}{10^5} \right) \times \frac{800}{273} \Rightarrow$$

$$u_T = 13.1 \text{ m/s}$$

$$u_T = u_{1800} - u_{1000} \Rightarrow u_{1800} = u_T + u_{1000} \Rightarrow$$

$$u_{1800} = 13.1 + 6 = 19.1 \text{ m/s} \quad (\text{επίσης ζωτικό πρόσημο, άρα δυτικός})$$

Εκφράσατε την πίεση σε ύψος z έχοντας υπόψη ότι, η επιτάχυνση της βαρύτητας είναι σταθερή με το ύψος, η πίεση στην επιφάνεια του εδάφους είναι P_0 και η θερμοκρασία είναι εκθετική συνάρτηση της πίεσης:

$$\frac{T}{T_0} = \left(\frac{P}{P_0}\right)^n$$

όπου T_0 και P_0 είναι η θερμοκρασία και η πίεση στην επιφάνεια του εδάφους, n εκθέτης και T και P είναι η θερμοκρασία και η πίεση σε ύψος z .

$$\begin{aligned} dP &= -\rho g dz \\ P &= \rho RT \quad \int \Rightarrow \frac{dP}{P} = -\frac{g}{R} \frac{dz}{T} \Rightarrow T \frac{dP}{P} = -\frac{g}{R} dz \quad (1) \end{aligned}$$

$$\frac{T}{T_0} = \left(\frac{P}{P_0}\right)^n \quad (2)$$

$$(1), (2) \Rightarrow T_0 \left(\frac{P}{P_0}\right)^n \frac{dP}{P} = -\frac{g}{R} dz \Rightarrow$$

$$T_0 \frac{1}{P_0^n} \frac{P^n}{P} dP = -\frac{g}{R} dz \Rightarrow T_0 \frac{1}{P_0^n} P^{n-1} dP = -\frac{g}{R} dz \Rightarrow$$

$$T_0 \frac{1}{P_0^n} \int_{P_0}^P P^{n-1} dP = -\frac{g}{R} \int_0^z dz \Rightarrow$$

$$\frac{1}{n} \frac{T_0}{P_0^n} (P^n - P_0^n) = -\frac{g}{R} z \Rightarrow \left(\frac{P}{P_0}\right)^n = 1 - \frac{ngz}{RT_0} \Rightarrow$$

$$P = P_0 \left(1 - \frac{ngz}{RT_0}\right)^{1/n}$$

Κατά πόσο πρέπει να μεταβληθεί η πίεση στην επιφάνεια του εδάφους ώστε παρά την αύξηση της μέσης θερμοκρασίας του στρώματος: επιφάνεια εδάφους - 700 hPa, κατά $\Delta\bar{T} = 5^\circ\text{C}$, το γεωδυναμικό ύψος της στάθμης των 700 hPa να παραμείνει σταθερό. Δίνονται:

- P_0 : η πίεση του ατμοσφαιρικού αέρα στην επιφάνεια του εδάφους = 995 hPa,
 g_0 : η επιτάχυνση της βαρύτητας στη στάθμη της θάλασσας = 9.8 m/sec^2
 $\bar{T}$: η μέση θερμοκρασία του στρώματος: επιφάνεια εδάφους - 700 hPa = 12°C ,
 R : η ειδική σταθερά του ξηρού αέρα = $287.05 \text{ joule/kg}^\circ\text{K}$

$$\bar{T}' = \bar{T} + \Delta T = 12^\circ + 5^\circ \text{C} = 17^\circ\text{C} = 290\text{K}$$

$$\bar{T} = 285\text{K} \quad P_1 = 700\text{hPa} \quad P_0 = 995\text{hPa}$$

$$\Delta z = \frac{R\bar{T}}{g} \ln \frac{P_0}{P_1}$$

$$\Delta z = \frac{R\bar{T}'}{g} \ln \frac{P_0'}{P_1} \quad \left. \vphantom{\Delta z} \right\} \Rightarrow \ln \frac{P_0'}{P_1} = \frac{\bar{T}}{\bar{T}'} \ln \frac{P_0}{P_1} \Rightarrow$$

$$P_0' = P_1 \exp \left\{ \frac{\bar{T}}{\bar{T}'} \ln \frac{P_0}{P_1} \right\} = 700 \exp \left[\frac{285}{290} \ln \frac{995}{700} \right] \Rightarrow$$

$$P_0' = 989 \text{ hPa}$$

$$\Delta P = P_0' - P_0 = -6 \text{ hPa}$$

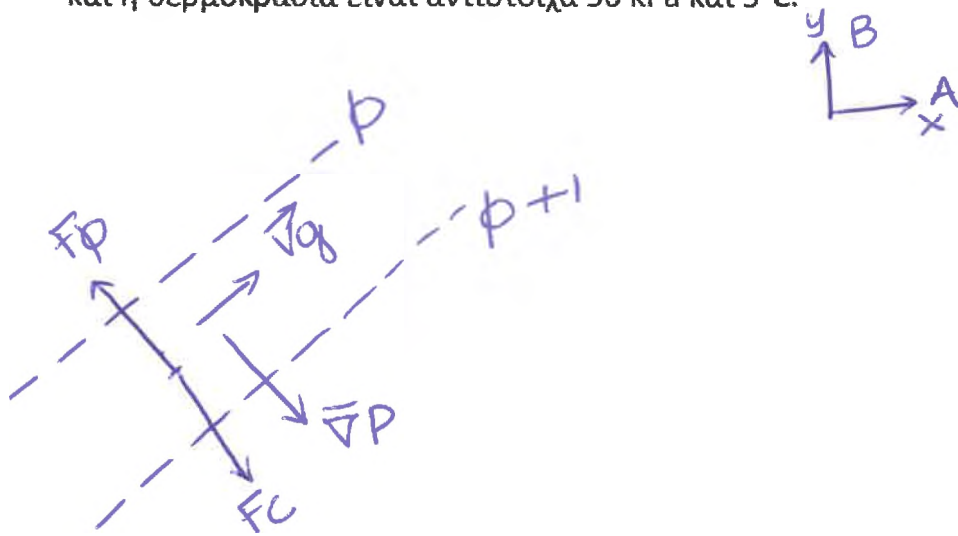
Επειδή $\bar{T}' > \bar{T} \Rightarrow \frac{\bar{T}}{\bar{T}'} < 1$

$$\ln \frac{P_0'}{P} < \ln \frac{P_0}{P} \Rightarrow \ln P_0' - \ln P < \ln P_0 - \ln P \Rightarrow \ln P_0' < \ln P_0 \Rightarrow$$

$$P_0' < P_0$$

άρα όπως το P_0' πρέπει να είναι μικρότερο του P_0 .

Υπολογίσατε α) το μέτρο και β) τη διεύθυνση (γραφικά) του γεωστροφικού ανέμου σε γεωγραφικό πλάτος ϕ° , όπου η πίεση στην οριζόντια επιφάνεια αυξάνει κατά $a \text{ mPa m}^{-1}$ κατά μήκος της νοτιοανατολικής διεύθυνσης και η πίεση και η θερμοκρασία είναι αντίστοιχα 90 kPa και 5°C .

$$|v_g| = \frac{1}{e f} \frac{\partial p}{\partial \eta} \quad \left. \vphantom{|v_g|} \right\} \Rightarrow |v_g| = \frac{RT}{p f} \frac{\partial p}{\partial \eta} \quad (1)$$

$$p = eRT \Rightarrow e = \frac{p}{RT}$$

όπου:

$$\frac{\partial p}{\partial \eta} = a$$

$$T = 5^\circ\text{C} = 278^\circ\text{K}$$

$$(1) \Rightarrow |v_g| = \frac{287,05 \times 278}{2 \times 7,29 \times 10^{-5} \times 90 \times 10^3} \frac{a}{\sin \phi} =$$

$$= 6,46 \frac{a}{\sin \phi} \text{ m/s}$$